

Odpowiedź masz we krwi: Profilaktyka ma znaczenie!

Szybkie tempo życia i ogrom codziennych obowiązków niejednokrotnie sprawiają, że ignorujemy pierwsze objawy choroby. Według najnowszego raportu Światowej Organizacji Zdrowia nowotwory są jedną z głównych przyczyn śmiertelności na świecie¹ – odpowiadają za jeden na sześć zgonów, z czego 7% dotyczy nowotworów krwi². Odpowiednio wczesna diagnoza i nakierowanie pacjenta na właściwą drogę leczenia są kluczowe w walce z chorobą. Morfologia krwi obwodowej może uratować życie, o czym przypomina kampania edukacyjna „Odpowiedź masz we krwi”.

Czym charakteryzują się choroby krwi?

Większość chorób krwi rozpoczyna się w szpiku kostnym, który odpowiada za produkcję krwi. To właśnie w szpiku kostnym komórki macierzyste dojrzewają i przekształcają się w trzy rodzaje elementów morfotycznych krwi: krwinki czerwone (erytrocyty), krwinki białe (leukocyty) oraz płytki krwi (trombocyty)³. Nieprawidłowe liczby leukocytów, erytrocytów i trombocytów – widoczne w morfologii krwi obwodowej – stanowią dla lekarza pierwszego kontaktu sygnał, że z naszym zdrowiem może dziać się coś złego. Do tej pory wyróżniono ponad 130 typów i podtypów nowotworów hematologicznych⁴. Do chorób krwi należą m.in. niedokrwistość (anemia), hemofilia, mielofibroza, przewlekła białaczka limfocytowa czy ostra białaczka szpikowa⁵.

– *Diagnostyka chorób krwi i szpiku jest trudna. Niespecyficzne objawy chorób nowotworowych krwi – zmęczenie, istotna utrata masy ciała, nocne poty, gorączka – bywają mylące i niejednokrotnie są przypisywane innym schorzeniom, przez co opóźnia się postawienie właściwej diagnozy. Dla nas lekarzy kluczowe jest jednak to, aby pacjenci trafili do nas jak najwcześniej – od razu, gdy widzą u siebie niepokojące objawy. Stąd tak ważna jest edukacja od podstaw i uświadamianie, które z sygnałów wysyłanych przez nasz organizm mogą potencjalnie oznaczać chorobę, w tym nawet nowotworową – mówi dr hab. n. med. Tomasz Sacha, prof. UJ. z Katedry i Kliniki Hematologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie.*

¹ M. Roser, H. Ritchie, *Cancer* [w:] „Our world in data”. <https://ourworldindata.org/cancer> [Dostęp: 25.01.2021].

² Krew i jej rola w naszym organizmie – czy wiedziałeś, że jest aż tak istotna, <https://hematoonkologia.pl/aktualnosci/news/id/4117-krew-i-jej-rola-w-naszym-organizmie-czy-wiedzales-ze-jest-az-tak-istotna-wrzesien-swiatowy-miesiac-nowotworow-krwi> [Dostęp: 25.01.2021].

³ American Society of Hematology, Blood cancers, <https://www.hematology.org/Patients/Cancers/> [Dostęp: 25.01.2021].

⁴ Światowy Dzień Walki z Nowotworami Krwi, <https://hematoonkologia.pl/aktualnosci/news/id/3956-swiatowy-dzien-walki-z-nowotworami-krwi-28-maja-2020> [Dostęp: 25.01.2021].

⁵ Wybrane choroby krwi i szpiku kostnego, <https://hematoonkologia.pl/odpowiedzmaszwekrwi/wybrane-choroby> [Dostęp: 26.01.2021].

Choroba krwi? – Mnie to nie dotyczy

Szacuje się, że w Polsce na nowotwory hematologiczne rocznie zapada ok. 10 000 osób⁶. Niestety, każdego roku liczba pacjentów zmagających się z chorobami nowotworowymi wzrasta⁷. W przeciwieństwie do narządów i innych części ciała, krew nie boli, nie daje jasnych sygnałów, że jej stan uległ pogorszeniu.

– Każdemu z nas zdarza się ignorować sygnały wysyłane przez nasz organizm. Zmęczenie, gorączka, utrata apetytu czy infekcje tłumaczymy sobie przemęczeniem lub przepracowaniem. To mogą być pierwsze symptomy choroby krwi i szpiku, dlatego jeśli widzimy u siebie niepokojące objawy – nie czekajmy aż uniemożliwią nam codzienne funkcjonowanie. Skierujmy swoje kroki do lekarza – mówi Aleksandra Rudnicka z Polskiej Koalicji Pacjentów Onkologicznych.

Do lekarza często udajemy się dopiero wtedy, kiedy jest to konieczne – np. gdy ból uniemożliwia nam normalne funkcjonowanie lub gdy musimy wykonać badania obowiązkowe. Pierwsze sygnały choroby krwi i szpiku może zauważyć już lekarz rodzinny, a w wielu wypadkach precyzyjnie poprowadzić dalszą diagnostykę. *– Lekarz rodzinny to specjalista najbliższy pacjentowi, który diagnozuje wiele chorób przewlekłych, w tym także nowotworowych. Już sam wywiad z pacjentem dostarcza nam szeregu informacji, ale jako lekarze rodzinni musimy być niezwykle czujni. Bywa, że pacjenci nie potrafią opisać co ich boli, z jakimi problemami się borykają. Dlatego niezwykle ważna jest również prosta diagnostyka – morfologia krwi obwodowej – podkreśla dr Michał Sutkowski, prezes Warszawskich Lekarzy Rodziny, rzecznik prasowy Kolegium Lekarzy Rodziny w Polsce, Uczelnia Łazarskiego w Polsce.*

Morfologia krwi – nie odkładaj jej na później!

Badania krwi to jedno z najbardziej podstawowych badań, dzięki któremu można ocenić ogólny stan zdrowia pacjenta, a także wcześniej wykryć pewne niepokojące sygnały, świadczące np. o rozwoju choroby⁸.

⁶ Białaczka objawy raka krwi, „Zwrotnikraka.pl”. Dostępny w Internecie: <https://www.zwrotnikraka.pl/bialaczka-objawy-raka-krwi/> [Dostęp: 26.01.2021].

⁷ „HEMATOLOGIA ONKOLOGICZNA – ASPEKTY KLINICZNE, EKONOMICZNE I SYSTEMOWE” Warszawa 2015, www.institutylazarski.pl [Dostęp: 26.01.2021].

⁸ *Understanding Your Complete Blood Count (CBC) Tests* [w:] Cancer.net. Dostępny w Internecie: <https://www.cancer.net/navigating-cancer-care/diagnosing-cancer/reports-and-results/understanding-your-complete-blood-count-cbc-tests> [Dostęp: 26.01.2021].

– *Profilaktyczna morfologia krwi wykonywana raz w roku może nas uchronić przed konsekwencjami wielu poważnych chorób, których objawy w początkowym okresie choroby mogą być mało charakterystyczne i trudne do uchwycenia. Wczesna diagnostyka umożliwi podjęcie właściwych decyzji terapeutycznych, co z kolei przekłada się na skuteczność leczenia i rokowanie. Do 1996 roku morfologia krwi była wykonywana w ramach badań u lekarza medycyny pracy i na jej podstawie rozpoznawano około 20 proc. białaczek, obecnie jest to zaledwie 2 proc. Sprawdzanie parametrów morfologii krwi, gdy obserwujemy u siebie niepokojące objawy, jest bardzo ważne. Badania morfologii krwi obwodowej nie powinniśmy odkładać „na później”. Im szybciej wykryjemy chorobę, tym mamy większe szanse na powodzenie terapii – mówi prof. dr hab. n. med. Ewa Lech-Marańda, konsultant krajowy w dziedzinie hematologii.*

Morfologia krwi jest podstawowym badaniem, które obrazuje stan całego organizmu. To na jej podstawie możemy dowiedzieć się o rozwijających się chorobach krwi nie tylko tych nowotworowych. Morfologia pozwala wykryć nowotwory krwi we wczesnym stadium⁹. Dzięki postępowi medycyny, znaczna część nowotworów krwi może być skutecznie leczona. Wczesna diagnostyka jest kluczowa dla powodzenia terapii. Realizowana od 2018 r. kampania „Odpowiedź masz we krwi” ma na celu edukację pacjentów właśnie w tym zakresie. Wspólnie z ekspertami podkreślamy, jak ważną rolę pełni morfologia krwi obwodowej w kontekście poprawy wykrywalności chorób hematologicznych wśród polskich pacjentów.

„Odpowiedź masz we krwi” to kampania edukacyjna poświęcona chorobom krwi i szpiku, w tym nowotworom hematologicznym. Celem inicjatywy jest upowszechnienie wiedzy nt. chorób krwi i szpiku kostnego, ich niespecyficznych objawów, przebiegu i metod leczenia. Intencją Partnerów kampanii jest poprawa wykrywalności chorób hematologicznych poprzez edukację nt. objawów i istoty wczesnej diagnostyki w powodzeniu terapii oraz upowszechnienie morfologii, jako jednego z podstawowych narzędzi diagnostycznych. U podstaw kampanii leży przekonanie, że choć choroby krwi i szpiku kostnego mają różne przyczyny i objawy, łączy je jeden wspólny mianownik – nieprawidłowości, wykrywane w morfologii krwi obwodowej.

Partnerami Głównymi kampanii edukacyjnej „Odpowiedź masz we krwi” są Polskie Towarzystwo Hematologów i Transfuzjologów, Polskie Towarzystwo Onkologii i Hematologii Dziecięcej, Instytut Hematologii i Transfuzjologii oraz Stowarzyszenie Hematologia Nowej Generacji. Partnerem Społecznym kampanii jest Polska Koalicja Pacjentów Onkologicznych, Partnerami Medialnymi portal hematoonkologia.pl oraz Głos Pacjenta Onkologicznego. Patronat honorowy nad kampanią objęli konsultant krajowy w dziedzinie hematologii – Prof. nadzw. dr hab. n. med. Ewa Lech-Marańda, konsultant krajowy w dziedzinie medycyny pracy – Lek. Paweł Wdówik oraz konsultant krajowy w dziedzinie geriatrii – Prof. dr hab. med. Tomasz Kostka. Inicjatorem kampanii jest Novartis.

Kontakt dla mediów:

⁹ IHiT: morfologia pozwala wykryć nowotwory krwi we wczesnym stadium, <https://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news%2C83701%2Cihit-morfologia-pozwala-wykryc-nowotwory-kwi-we-wczesnym-stadium.html> [Dostęp: 26.01.2021].

kampania@omwk.pl